

de zending op een terrein, dat overzien kan worden, zooals b.v. geschied is op Sumatra onder het Batakvolk, op Nias, in Uganda enz.

Voor de overzetting van den Bijbel in vreemde taal en voor de Bijbelverspreiding in de geheele wereld kan een uitzondering gemaakt worden, meent Prof. Richter; dan is beperking tot één land of tot één volk niet noodig. Maar overal, waar het er om te doen is de menschen zelf te bereiken door persoonlijk getuigenis en ze straks saam te brengen tot één gemeente, daar geeft het steeds maar uitzetten van de grenzen groot gevaar.

Deze beschouwingen van Prof. Richter zijn voorzeker waard om ernstig te worden overwogen. Men voelt, dat hij zich vooral richt tegen gebruiken in de Engelsche en Amerikaansche zending. Ook in de zending geldt het woord: in de beperking toont zich de meester.

Wij zeiden reeds, dat elke tak van arbeid in de zending in overeenstemming moet zijn met het beoogde doel. Is dat niet het geval, dan wordt zulk een arbeid voor de zending een last.

Neem b.v. de medische zending.

Natuurlijk heeft de zending en zijn gezin medische hulp noodig; ook hebben de Christenen er recht op door goede medische hulp bewaard te blijven voor de toevenaars onder hun volk, die ook een dokterspraktijk uitoefenen.

Evenzoo is het onder de Mohammedanen noodzakelijk een medischen dienst in te stellen, om diep geworteld wantrouwen weg te nemen en vijandige stemming te overwinnen; dan wordt de medische dienst een middel, om voor de prediking van het Evangelie toegang te verkrijgen tot het volk. Wij weten van hoeveel betekenis de zendingshospitelen op Midden-Java zijn geweest en nog zijn.

Eveneens kan men het als een plicht der zending beschouwen, om in een gebied als Midden-Afrika medischen arbeid te verrichten met het oog op de groote kindersterfte, en vreeselijke inheemsche ziekten.

Een andere vraag is echter of het de taak der zending is medische opleidingsscholen te stichten voor doktoren en verpleegsters.

De zending acht het ook meermalen haar taak te zijn onder de zeer arme plattelandsbevolking in Afrika en in Azië op een of andere wijze hulp te bieden, b.v. door landaankoop, huisindustrie enz. Het is vindingrijken zendingen dikwijls gelukt met zeer verrassende uitkomsten een nieuwen tak van arbeid in te voeren, zooals de cacaoplanting op de Goudkust, den boomwolbouw in Uganda en den tarwebouw in Kingaland. Zulke hulpdiensten verdienen alle lof.

Een andere vraag is echter, of de zending de taak en de roeping heeft, om haar krachten te wijden aan de overwinning van de massa-armoede in de groote landen van Azië. Op dit gebied heeft de staat een taak te volbrengen, gelijk het ook toegejuicht kan worden als de algemeene philanthropie zich daarvoor geeft. Maar deze arbeid vraagt zooveel zakenkennis, die slechts heel zeldzaam bij de zendingen gevonden wordt, dat het reeds daarom, afgezien van andere overwegingen, niet aan de zending kan worden opgelegd.

Meer moeite geeft de kwestie van steunverleening in de groote fabriekssteden van China en Japan, die als paddestoelen uit den grond verrijzen, en in hun slums een toonbeeld van de vreeselijkste ellende te aanschouwen geven. In overeenstemming met den realistisch-practischen aard van het Chineesche en Japansche volk acht Prof. Richter het noodig, dat de prediking van het Evangelie gepaard gaat met betooning van effectieve hulp. De waarheid, betekenis en waardij van de heilsoodspraak moet blijken uit de hulp, die aan de ellendigen wordt geboden.

Temeer is dit ook noodig, omdat het Communisme, hetwelk zeer sterk uit Rusland wordt gepropageerd, met een zoogenaamd algemeen „Heilandsprogram“ is gekomen voor allen socialen nood. Kan daar de zending bij achterblijven?

Van dit praktische Christendom in het steunverleenen in de sociale ellende, is de bekende Kagawa in Japan het voorbeeld geworden. Hij heeft op dit gebied, wij zouden haast zeggen wonderen verricht. Maar zelfs wat deze geniale sociale profeet heeft gedaan of ook heeft voorgesteld te doen, ontmoet van allen kant heftige critiek. En dan zijn er maar heel weinig sociale profeten zooals Kagawa, Kingley, Stöcker e.a. En hoe gering is hun hulp nog geweest, vergeleken bij de grootte der ellende!

Bovendien dreigt voor de zending ook het gevaar, om bij zulk een arbeid in humanistische wateren te verzeilen, en politiek-sociale hervormingen te willen aanrichten. En niemand zal kunnen tegenspreken, dat zooiets heel ver afligt van het doel der zending: prediking van het Evangelie en planting der kerk.

(Slot volgt.)

J. D. W.

PERSSCHOUWT

Feestgedruisch en Wapengekletter.

De L. J. v. Leeuwen bespreekt in de „Hervormde Gravenh. Kb.“ enkele geschriften, die van hervormde zijde (zijn er ook „zijden“ aan de waarheid?) de Af-scheiding belichten willen. De v. L. denkt over hun uitnemendheid anders dan ik, maar dat doet niet ter zake hier. Wel dit:

Ik heb ze gehoord maar ben heel blij deze uitnemende stukken nog eens te kunnen lezen. Wat was de toon, tegenover allerlei wapengekletter en feestgedruisch van de andere zijde, hier waardig.

Wat is het toch moeilijk elkaar te begrijpen. De v. L. heeft door zijn positie in de Ned. Chr. Radio-Ver. herhaaldelijk contact met andersdenkenden, speciaal met gereformeerden. Men zou dus zeggen: als herhaalde persoonlijke ontmoeting iets helpen kan, om een betere „sfeer“, en het „elkaar begrijpen“ mogelijk te maken, dan zal het bij de v. L. helpen. Toch dit oordeel: wapengekletter, feestgedruisch. Ik voor mij vind elk van die woorden onrechtvaardig. Maar ook dat kan me thans niet bezig houden. Ik leg dit oordeel aan onze lezers voor, om voor de zooveelste maal te zeggen: laat men niet overdreven waarde hechten aan het „praten“ met elkaar. Sommige menschen zijn zó topzwaar, dat ze dagelijks zuchten over het „mekaar begrijpen“. We moeten elkaar ontmoeten. En anders is er niet veel te doen, om de wereld op te knappen. Kwesties behandelen, zooals dat mogelijk is door serieuze kennisneming van elkaars geschriften? Neen, liever elkaar ontmoeten. Sfeer. Begrijpende houding.

Jawel, edelachtbaren. Maar er is ook nog looze kalk.

Over het Congres.

Het is een heele toer, de discussie te houden in de banen der werkelijkheid. Telkens weer moet men het opnemen tegen hen, die een schijn-gevecht openen, door zich te verzetten tegen beweringen, die... niemand gedaan heeft. Zoo schrijft De Kalkman in „Goudsche Kb.“ een artikel, dat op twee pijlers het betoog rusten doet. De eerste is:

Het is dan ook wel wat spitsvondig om uit het deelnemen van deze mannen aan het congres de conclusie te trekken, dat zij daarmede verklaren, dat prof. Haitjema zuiver gereformeerd is.

Is dat nu serieuze voorlichting? Neen; want geen mensch heeft beweerd wat hier gezegd wordt, al te spitsvondiglijk beweerd te zijn. Maar wat zal men De Kalkman zeggen, als eerst „De Heraut“ hem op dit pad is voorgegaan? „De Heraut“ schreef ook:

Wanneer men hieruit nu de conclusie trekt, dat dus ieder, die aan dit Comité deelneemt, daarmede aan de anderen een brevet van zuiver Calvinisme uitreikt, en onze professoren en predikanten, onze staatslieden, mannen als Colijn en Idenburg, om de anderen niet te noemen, de dialectische theologie van Prof. Haitjema voor calvinist verklaren, zij het niet met woorden, dan met daden, dan is dit een consequentie — ik zal maar niet zeggen consequenzmacherei — die ik met belustheid wraak.

Ook hier weer een strijd tegen denkbare bezwaren. Niemand heeft beweerd, dat deelneming aan het congres erkenning beteekent van iemands „zuiver“ calvinist zijn. Allermint „De Reformatie“, die reeds enkele jaren geleden, en ook nog vóór de jongste persdebatten uit den treure heeft aangehaald, wat Prof. Hepp tegen het Barthianisme heeft geschreven (en hoeveel is aan den anderen kant letterlijk geciteerd???). Maar op deze manier ontgaat men weer het eigenlijke puntje: beweerd is, en wordt, dat deelneming aan het congres inhoudt de erkenning, dat de organisatoren — en door hen gevraagde sprekers — gereformeerd zijn, althans in ruimeren zin. Anders is het congres toch zeker de onwezenlijkheid zelf? Welnu: de bewering: „Prof. Haitjema is zuiver calvinist“ is niet gevaarlijk... want ze verteert zichzelf. De bewering: „hij is calvinist in ruimeren zin“ (zoo is het congres aangekondigd b.v. door Prof. Grosheide) is wel gevaarlijk, omdat ze voor de ooren der massa aannemelijk lijkt, en toch in flagranten strijd met wat gereformeerde leiders hebben te beweren over diens geschriften.

De andere pijler van De Kalkman's betoog is deze:

Mogen Gereformeerde geleerden uit binnen- en buitenland dan niet meer samenkomen om over Gods Souvereiniteit te spreken? Mag dat dan niet, al is daar een enkele onder hen, die slechts Gereformeerd is in naam? Mogen dan onze voormannen daar niet komen, hoewel ze publiek verklaren, dat ze een en ander wel anders gewenscht zouden hebben? Wat worden we toch met inzettingen belast van raak niet en smaak niet en roer niet aan? Laat niemand zich inbeelden, dat daar des Heeren gemeente mee gebouwd wordt, want het is niet in eenige waarde.

Zulk geschrijf is een kerkbode onwaardig. Ieder heeft kunnen lezen, dat wel degelijk een conferentie met Prof. Haitjema door de bezwaarden is „toegelaten“, dat zelfs de weg gewezen is, waarlangs men zoo iets zou kunnen bereiken, als men dat dan zoo graag wilde. Dergelijke donquichotterie dient nergens anders toe, dan om stemming te maken, en het debat te laten verlopen in partij-keus, over en weer, zonder dat wezenlijk geluisterd wordt. Dat zó door een enkelen kerkbode-schrijver geschreven wordt, is wel een bewijs van de ontstellende onzakelijkheid,

waarmee men hier een kwade zaak heeft goed willen pleiten. In hun ijver om toch vooral de opgekomen critiek te smoren, zien sommigen voorbij, dat zij tegen andere hoogleraren van Kampen zoowel als van Amsterdam beschuldigingen inbrengen, tegen hen n.l., die niet hebben willen meedoen. Het geheel der discussie is een bewijs van den achteruitgang van ons leven. Want dat voor enkele jaren de heele gereformeerde pers zich verzette tegen den Calvinistenbond, verhindert sommigen niet, thans precies den anderen kant uit te redeneeren, nu de consequenties der betoogen zich keeren tegen enkele personen, die men liever niet afvalt. Onze omgang wordt er niet beter op.

Over Kagawa.

Van dezelfde hand, die reeds eerder in ons blad zulke uitnemende copie gegeven heeft, neem ik thans een artikel uit „Geldersche Kb.“ over:

Mijne Heeren,

„De Rotterdammer“ geeft, in haar Zondagsblad van 25 Augustus, een artikel van Dr Ir v. Beusekom over den Japanschen Christen-socialist Kagawa. De schrijver legt er nadruk op, dat Kagawa steeds het oog gehad heeft op de geheele Japansche Christenheid, op het geheele volk van Japan en op de geheele wereld.

Over dit laatste mogen wij niet zonder meer heen-lezen, want Kagawa komt, evenals Stanley Jones, John R. Mott, Dr Sherwood Eddie e.a. met de pretentie een Boodschap te moeten brengen van het Oosten aan het Westen.

In verband met het artikel van Ir v. Beusekom zond ik een ingezonden stuk aan „De Rotterdammer“, maar vind het intusschen niet overbodig de beweging Kagawa e.s. in brederen kring van Christelijk Nederland bekend te doen worden, weshalve ik de vrijheid neem U te verzoeken voor dit ingezonden stuk een plaats in de „Geldersche Kerkbode“ te willen afstaan, waarvoor ik U bij voorbaat beleefd dank zeg.

Ik zal mij slechts beperken tot het geven van onderstaande vertaling uit de „Sunday School Times“, die uitgegeven wordt in Philadelphia.

De Religie van Jezus. Door Toychiko Kagawa.

(The John C. Winston Co., Philadelphia.)

Talrijk is het aantal sprekers en schrijvers, die aan Kagawa een hooge plaats toekennen onder de thans op den voorgrond tredende Christenen over de geheele wereld. Hij is schrijver en redenaar van betekenis en een onvermoeid arbeider onder de armen van Japan. Bij het geven van een overzicht van zijn welbekend werk, getiteld: „Liefde de wet des levens“, vestigde de „Sunday School Times“ (10 Mei 1930) er de aandacht op, dat hij te dien tijde drie kerken in Japan te bewerken had; dat hij grootendeels de stichter was van de Japansche Arbeiders-federatie; dat hij zijn beweging leidde onder het devies: „Een miljoen zielen voor Christus“.

De titel, waaronder de schrijver zijn boek invoert, is ongebruikelijk bij hen, die weten, dat Jezus Christus niet is de stichter van een Religie, maar de volvoerder van oud-testamentische Messiaansche profetieën, en de Eenige, waarvan geschreven staat: „maar wanneer de volheid des tijds gekomen is, heeft God Zijnen Zoon uitgezonden“ (Gal. 4:4). Maar onderneemt iemand, met gloeienden ijver, het schrijven van een boek over „De Religie van Jezus“, moeten dan niet zijn lezers vanzelfsprekend verwachten een nauwkeurige studie onder de oogen te zullen krijgen van wat Jezus onderwees? Is zijn boek een heldere en nauwgezette studie van het Christendom, rotsvast op den Bijbel gegrond?

Groot is het aantal niet-schriftuurlijke verklaringen, die Kagawa geeft, waarvan de volgende voorbeelden: „Het Christendom, dat studie van den mensch maakt en daarbij als punt van uitgang kiest zijn zonde, ontdekt, door zijn pathologische kijk, tegelijkertijd een groote kracht: de kracht tot redding“. (blz. 25).

Maar het Christendom is geen studie van den mensch en evenmin ontdekt het eenige kracht tot redding in deze wereld. Het komt tot de wereld met Gods aanbod tot redding door Christus.

„De ware en diepe betekenis der verlossing is, dat Jezus bij God de verdediging op zich nam van alle tekortkomingen en zonden van het mensdom, de aansprakelijkheid daarvan op zichzelf nemend.“ (blz. 57).

Dit vreemde denkbild, Jezus, verdediging onder-nemend bij God, vindt men in andere gedeelten van het boek terug.

„Wandelen in gebed, voortdurend kracht vragend aan God en die verkrijgend, deze kracht wederom omzettend in nieuwe daden van liefde, ziedaar de Religie van Jezus. Het was de Religie van de Daad, verbindend de wonden der Maatschappij met pleisters en zwachtels.“ (blz. 48).

Des schrijvers verklaringen over de wederopstanding kunnen aan een zwak geloof schipbreuk bezorgen. Hij verklaart o.m. het volgende: „Wij weten niet in welken vorm de opstanding kwam. Of het was in het vleesch, gelijk de evangeliën leeren, dan wel in het geestelijk lichaam, zooals Paulus ons vertelt, maakt geen verschil uit. Het Christendom doet hiermede zijn intrede. In elk geval was Jezus naar waarheid in de harten zijner discipelen herleefd. Komt het u voor bijgeloof te zijn, welnu gij kunt het er voor nemen. Maar met deze gebeurtenis als uitgangspunt heeft het evangelie van Jezus zich over de geheele wereld verspreid. Is het dan al bijgeloof in Jezus' opstanding te gelooven, een historie van negentien eeuwen over vijf honderd miljoen menschen is er intusschen de slaaf van geworden“. (blz. 103, 104).

„De discipelen geloofden, dat Jezus in het vleesch herleefde toen zij zeiven geestelijk herleefden.“ (blz. 104).

Eén der meest schokkende passages in het boek treft men aan in het hoofdstuk: „De verhouding van Jezus tot zijn discipelen“.

Ziehier wat Kagawa schrijft: „Jezus had elk zijner discipelen lief. En ook schertste hij dikwijls. Luther was een groote grappenmaker, en Wesley ook; vaak gebruikten zij humor. Het gezegde van Jezus: „het is

lichter dan dat es ongetwijfeld zijn discipelen naam Jezus, die wist te onwendde“.

Er is ge-Godheid v dat naarmat natuurlijk blz. 20.) „J was.“ (blz van zonde rend voor) wat in der zij zeggen tegen het zelde: „J vergeven bezat voor Het vals komt voor Kagawa calen aan, soon als i van waar werd, in zi uit te oef-zenuwlijde sielde ver-Om dezelf-Rusland a-

Mar wa-adem gen-„Toen C-over den o-bad hij on-was hij g-Christus. I-macht op-Somwijke-godlasterli-Talrijke-onnauwke-As voorbe-niet allech-hij had oo-liefde-god-niet kome-machtsuit-hom zei hij-drie dager-zalem wa-schen stij-sterling m-Intussche-dit van de-Kagawa-vankelijk-dan gaat-zeggen: „alleen me-komen te-woorden da-Waarheide werkerdoen dan-allerminst-

Voorzek-warmte e-er behoeft-en ik gelo-daar ik t-bescherme-verlangen-vriend te z-buurten.“ ook den g-tief in he-treft!“ (bl-ljdele g-een leven-(blz. 126).

Het boe-kennis va-„Jezus en-ging en w-tot zijn v-Niet één-klaring de-Kagawa-andere, „-brengen-leven, ma-zulk een-schuwt; z-tuurlijke-Christend-

Tot zoov-Commer-Christenv-gen door-de laatste-artikelen-leeren ove-is, blijft o-

Ernelo, 3-Tot zoove-Men zal v-serieuzer te-een redactie-opnemen m-Rotterdam-genomen w-zijn 'er ove-en-Geest-kri-lang niet ui-